

แผนการปฏิบัติงานโรคแบล็กเลก (โรคไข้ชาดำ หรือ Blackleg)

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
เสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันโรค	1. การบริหารจัดการวัคซีน 1.1 สำรองวัคซีน สำหรับกรณีเกิดโรคหรือเห็นสมควรว่าต้อง ดำเนินการฉีดวัคซีนเพิ่มเติมจากรอบปกติ 1.2 การจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคในพื้นที่เสี่ยง โดยใช้ข้อมูลการ ประมาณการสัตว์ในพื้นที่เสี่ยงหรือในพื้นที่ที่เคยมีประวัติการ ระบาดของโรค ย้อนหลังเป็นระยะเวลา 5 ปี 1.3 จัดหาวัคซีนและจัดส่งวัคซีนลงพื้นที่เสี่ยง	สคบ.	ต.ค.69-ก.ย.70	50,000 โด๊ส	-
		สคบ./ปศจ./ปศอ.	ต.ค.69-ก.ย.70	200,000 ตัว	-
		สคบ./สพข.	ต.ค.69-ก.ย.70	-	-
	2. การฉีดวัคซีน ดำเนินการดังนี้ 2.1 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคแบล็กเลกปีละ 2 ครั้ง ในพื้นที่ที่เคยมี ประวัติการระบาดของโรคเป็นระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี โดยฉีดใน สัตว์กลุ่มเสี่ยง ได้แก่ 2.1.1 โค กระบือ ทุกตัวที่มีอายุตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป ตัวละ 2 มล. ใต้ผิวหนัง 2.1.2 แพะ แกะ ทุกตัวที่มีอายุตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป ตัวละ 1 มล. ใต้ผิวหนัง 2.2 ลงข้อมูลการฉีดวัคซีนในแบบกคร.4 โดยบันทึกข้อมูล เกษตรกรในพื้นที่ทั้งที่ยินยอมให้ฉีดวัคซีนและไม่ยินยอมให้ฉีด วัคซีน 2.3 รวบรวมข้อมูลการฉีดวัคซีนในแบบ กคร.5 จาก สนง. ปศอ. จัดส่งให้ สนง.ปศจ. และ สนง.ปศข. รวบรวมส่งให้ สคบ. ทางอีเมล	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ./ปศจ	ต.ค.69-ก.ย.70	โค กระบือ แพะ แกะ ทุกตัวที่มีอายุ ตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป ที่อยู่ในพื้นที่ เสี่ยงที่เคยมีการ ระบาดของโรค ภายในระยะเวลา 5 ปี	แบบรายงาน e-operation แผนงาน โรคแบล็กเลก
		จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ.	ต.ค.69-ก.ย.70	100% ของสัตว์ เป้าหมายที่ฉีด วัคซีน	แบบรายงาน กคร. 4 และ กคร.4 Online
		ปศอ./ปศจ.และ ปศข.	ภายใน 1 เดือนหลัง การฉีดวัคซีน	100% ของสัตว์ เป้าหมายที่ฉีด วัคซีน	แบบรายงาน กคร. 5 ทางอีเมล

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	*สำหรับสัตว์ในพื้นที่เสี่ยงที่เคยเกิดโรคระบาดที่ยังไม่ได้ฉีดวัคซีนในช่วงรณรงค์ เช่น สัตว์อายุไม่ถึงเกณฑ์ เป็นต้น ให้รีบดำเนินการทันทีที่ถึงระยะเวลาการฉีดวัคซีน 3. ติดตามการฉีดวัคซีนโรคแบล็กเลก ในประเด็นดังนี้ 3.1 ระบบห่วงโซ่ความเย็นและการเก็บรักษาวัคซีน 3.2 ความครอบคลุมการฉีดวัคซีน 3.3 แผนและผลการดำเนินงาน 3.4 สัตว์ที่แพ้วัคซีน 3.5 ความถูกต้องของการฉีดวัคซีน	ปศจ./ปศข. และ สคบ.	ต.ค.69-ก.ย.70	แผนการติดตาม การฉีดวัคซีน	สรุปรายงานผลการ ติดตามการฉีด วัคซีน
การเฝ้าระวังโรค	1. การเฝ้าระวังเชิงรุก 1.1 การเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ ตรวจเยี่ยมเฝ้าระวังทางอาการในโค กระบือ แพะ แกะ ตาม นิยามสงสัยโรคแบล็กเลก ดังนี้ 1.1.1 ตายเฉียบพลัน ภายใน 12-48 ชั่วโมง 1.1.2 เดินขากะเผลกข้างเดียวหรือทั้ง 2 ข้าง มีไข้สูง 105-107 องศาฟาเรนไฮต์ หายใจเร็ว กล้ามเนื้อบวมบริเวณสะโพก โคนขาหลัง ไหล่ หน้าอก คอ หรือลิ้น และมีฟองอากาศแทรก เมื่อกดบริเวณที่บวมจะได้ยินเสียงดังกรอบแกรบ และผิวหนังบริเวณนี้จะมีสีแดงคล้ำ 1.2 เฝ้าระวังสัตว์นำเข้าราชอาณาจักรในช่วงระยะเวลา กักกันก่อนอนุญาตนำเข้า	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ. กสก.	ต.ค.69-ก.ย.70 ต.ค.69-ก.ย.70	100% ของสัตว์ทั่วประเทศ -	แบบรายงาน ที่กำหนด แบบรายงาน ที่กำหนด
	2. การเฝ้าระวังเชิงรับ 2.1 การเฝ้าระวังเชิงรับทางอาการ 2.1.1 จัดตั้งศูนย์รับแจ้งโรคระบาดประจำอำเภอหรือประจำตำบล ด้วยวิธีที่สะดวกทั้งผู้แจ้งและผู้รับแจ้ง เช่น โทรศัพท์, e-	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ.	ต.ค.69-ก.ย.70	อย่างน้อย อำเภอละ 1 แห่ง	-

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	mail, LINE Application, DLD 4.0 Application, หรือ แจ้งโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ เป็นต้น 2.1.2 เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบหลังจากที่ได้รับแจ้งทันที เพื่อยืนยันและควบคุมโรคโดยเร็ว 2.2 เฝ้าระวังเชิงรับทางห้องปฏิบัติการ 2.2.1 เมื่อพบสัตว์มีนิยามตามอาการในกิจกรรมเฝ้าระวังโรค ข้อ 1.1 ให้เก็บตัวอย่างซากสัตว์, ของเหลวสีดำนัลบริเวณกล้ามเนื้อ, กล้ามเนื้อที่อักเสบมีสีคล้ำ หรือเลือด โดยดำเนินการส่งศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค หรือสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ ทันที ทั้งนี้หากพบว่าซากสัตว์ตายมาระยะหนึ่งและเกิดการเน่าอาจพิจารณาเก็บตัวอย่างไขกระดูกร่วมด้วย 2.2.2 ห้องปฏิบัติการแจ้งผลการตรวจวินิจฉัยเชื้อแบคทีเรียให้หน่วยงานส่งตัวอย่างทราบ และสำเนาแจ้ง สคบ./ปศุสัตว์เขต เพื่อประสานเวชภัณฑ์ในการรักษา * ทั้งนี้หากผลการตรวจพบว่าไม่สามารถวินิจฉัยสาเหตุที่แน่ชัดได้และการระบาดยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้หน่วยงานในพื้นที่ประสานกับห้องปฏิบัติการเพื่อขอสนับสนุนด้านการเก็บตัวอย่างเพิ่มเติมทันทีที่ทราบผลการตรวจว่าไม่พบเชื้อ 3. การติดตามงานเฝ้าระวังโรค ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ	แจ้งเหมาบริการฯ/ ปศอ. ปศอ./ปศจ. สสช./ศวพ. ปศข.	ต.ค.69-ก.ย.70 ต.ค.69-ก.ย.70 ทันทีที่ทราบผล ต.ค.69-ก.ย.70	ทุกครั้งเมื่อพบสัตว์แสดงอาการสงสัย ทุกครั้งเมื่อพบสัตว์แสดงอาการสงสัย ทุกครั้งเมื่อพบสัตว์แสดงอาการสงสัย สุ่มติดตามในอำเภอกลุ่มเสี่ยง	- แบบการส่งตัวอย่างและรายงานผลการชันสูตรโรค แบบการส่งตัวอย่างและรายงานผลการชันสูตรโรค ตามแบบรายงานที่กำหนดหรือการประชุม ผอ.ส่วนฯ
การควบคุมโรค	1. รายงานการเกิดโรค 1.1 รายงานโรคตามแบบ กคร.1	ปศอ./ปศจ.	ภายใน 24 ชม.	ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด	แบบรายงานกคร.1 ในระบบ

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	1.2 เก็บตัวอย่างตามข้อ 2.2.1 ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยไม่ควรเปิดผ่าซากหรือเปิดผ่าให้น้อยที่สุดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อสู่สิ่งแวดล้อม ถ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ให้ดำเนินการ ปูแผ่นพลาสติกรองซาก, พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค, ซุดหลุมฝังหรือเผาหน้าดินที่ปนเปื้อนซากสัตว์และสิ่งคืดหลัง ตามหลักการเดียวกับการทำลายซากสัตว์ที่มีโรคระบาด 2. ควบคุมเคลื่อนย้าย 2.1 ประกาศกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราว หากมีการระบาดของโรคหลายแห่งในจังหวัด จนไม่ทราบสถานการณ์โรคที่แท้จริง ให้พิจารณาประกาศเขตโรคระบาดหรือเฝ้าระวังโรคระบาดทั้งจังหวัด 2.2 สังกักสัตว์เพื่อห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วย สัตว์ร่วมฝูง และสัตว์ในรัศมี 5 กิโลเมตร จากจุดเกิดโรค และห้ามมิให้ผู้ใดทำการเคลื่อนย้าย ขำแหละ หรือกระทำการเปิดผ่าซาก 2.3 แยกสัตว์ป่วยออกจากสัตว์ร่วมฝูง และสังเกตอาการอย่างใกล้ชิด 3. สอบสวนโรค 3.1 รายงานการสอบสวนโรคโดยละเอียดตามแบบ กคร.2 3.2 ใช้หลักระบาดวิทยาและหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด เพื่อสรุปวิเคราะห์สาเหตุการเกิดโรคได้ถูกต้อง	ปศอ./ปศจ./กสก. ปศอ./ปศจ./ปศข.	หลังจากพบสัตว์ที่มีอาการตามนิยามสงสัยโรคแบล็กเลก ภายใน 24 ชม. หลังจากพบโรค ภายใน 72 ชม. หลังจากพบโรค	ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด	e-smart Surveillance แบบรายงาน กคร.6 และอัฟโหลดประกาศเขตโรคระบาด ในระบบ e-smart Surveillance แบบรายงาน กคร.2 ในระบบ e-smart Surveillance

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	7. สร้างภูมิคุ้มกันโรครณีเกิดโรคระบาด 7.1 ฉีดวัคซีนให้กับสัตว์ในรัศมี 5 กิโลเมตร โดยแบ่งชุดฉีดวัคซีนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 7.1.1 สัตว์รอบพื้นที่เกิดโรคที่ไม่มีความเสี่ยงการได้รับเชื้อโรค เช่น หมูบ้านใกล้เคียงและไม่ได้ใช้ทุ่งหญ้าร่วมกัน เป็นต้น ดำเนินการฉีดวัคซีนจากรอบนอกเข้าด้านใน 7.1.2 สัตว์ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจะได้รับเชื้อโรค เช่น สัตว์ที่อาศัยในหมู่บ้านเดียวกัน หรือหากินในบริเวณเดียวกัน - ถ้าเป็นสัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนในรอบที่ผ่านมา ให้ดำเนินการฉีดวัคซีนพร้อมยาปฏิชีวนะในวันแรก และฉีดยาปฏิชีวนะต่ออีก 2 วัน - กรณีสัตว์ที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนในรอบที่ผ่านมา ให้ดำเนินการฉีดวัคซีนภายหลังจากได้รับยาปฏิชีวนะอยู่ในกระแสเลือดต่อเนื่อง 2 วัน และฉีดยาปฏิชีวนะต่อเนื่องอีก 2-3 วัน ตามความถี่ที่ฉลากกำหนด 7.1.3 สัตว์ที่เลี้ยงร่วมฝูงกับสัตว์ป่วย ดำเนินการฉีดวัคซีนภายหลังจากได้รับยาปฏิชีวนะต่อเนื่อง ประมาณ 4 วัน หรือเมื่อไม่มีสัตว์ป่วย-ตายเพิ่ม และฉีดยาปฏิชีวนะต่ออีก 3 วัน ตามความถี่ที่ฉลากกำหนด 7.2 หลีกเลี่ยงการใช้วัคซีนขวดเดียวกันและอุปกรณ์ฉีดวัคซีนร่วมกัน 7.3 บันทึกการฉีดวัคซีนตามแบบ กคร.4 7.4 รายงานแผน/ผลการฉีดวัคซีนตาม แบบ กคร.5	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ./ปศจ.	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์ หลังพบโรค	ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด	แบบรายงาน กคร. 4 และทกคร.5 ทางระบบ e-smart Surveillance

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	8. การเฝ้าระวังโรค 8.1 เฝ้าระวังโรคในสัตว์รัศมี 1-10 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรค (1) จัดตั้งและประชาสัมพันธ์จุดรับแจ้งโรคที่ เช่น อบต. ผู้ใหญ่บ้าน สนง.ปศอ. จุดตรวจการเคลื่อนย้ายสัตว์ เป็นต้น (2) บริหารจัดการไม่ให้มีการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียจากการเฝ้าระวัง รักษา และฉีดวัคซีนรอบจุดเกิดโรคตามระบบความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างเคร่งครัด 8.2 การค้นหาสัตว์ป่วยเพิ่มเติม 8.2.1 รายงานภาวะการระบาดของโรค กคร.3 (เฉพาะกิจ) 8.2.2 รายงานภาวะการระบาดของโรค (กคร.3) 8.3 เฝ้าระวังโรคที่จังหวัดต้นทางและปลายทางที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกิดโรคในระยะเวลา 2 สัปดาห์ก่อนการเกิดโรค โดยตรวจสอบจากประวัติการเคลื่อนย้ายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ปศุสัตว์จังหวัดหรือเขตใกล้เคียงทราบเพื่อการป้องกันโดยเร็วทาง e-mail หรือ กลุ่ม LINE หรือโทรศัพท์ หรือหนังสือเตือนภัย	แจ้งเหมาบริการฯ/ปศอ. ปศอ./ปศจ. ปศจ. สคบ.	ภายใน 24 ชั่วโมง หลังได้รับแจ้งโรคจนโรคสงบ ทุกวันจนกว่าจะไม่พบสัตว์ป่วยติดต่อกัน 5 วัน ทุกสัปดาห์จนโรคสงบ ทุกสัปดาห์จนกว่าโรคสงบ	ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด ทุกครั้งเมื่อมีโรคระบาด	อัปโหลดแบบรายงาน กคร. 3 (เฉพาะกิจ) ทุกวัน ในระบบ e-Smart Surveillance แบบรายงาน กคร. 3 ทางระบบ e-smart Surveillance -

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	9. ประชาสัมพันธ์ 9.1 ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในจังหวัดทราบภาวะการระบาดและการปฏิบัติเพื่อการป้องกันการแพร่กระจายของโรคอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการค้าสัตว์สหรณ์หรือศูนย์รับน้ำหนักดิบในพื้นที่ 9.2 ประชาสัมพันธ์ให้ปศุสัตว์จังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งจังหวัดต้นทางและปลายทางที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์กับจังหวัดที่เกิดโรค (ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ก่อนการเกิดโรค) ทราบเพื่อการป้องกันโรค และเฝ้าระวังสัตว์ป่วยโดยเร็ว ทาง e-mail โทรศัพท์ LINE หรือหนังสือเตือนภัย	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ./ปศจ.	ภายใน 24 ชั่วโมง หลังได้รับแจ้งโรค จากพื้นที่	ทุกครั้งเมื่อมี โรคระบาด	แบบรายงาน กคร.6 ทาง e-smart Surveillance
	10. ติดตามและสนับสนุนการควบคุมโรคและรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ ดำเนินการติดตามสถานการณ์และร่วมวางแผนการควบคุมโรคในพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ ตลอดจนความรู้ทางวิชาการอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการสอบสวนโรคอย่างละเอียด การประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น หน่วยงานฝ่ายปกครอง หัวหน้ากลุ่มด้านฯ และ สอส. (กรณีขอสนับสนุนอาหารสัตว์) เป็นต้น	ปศข./กสก./สคบ. ปศจ./ปศข./กสก./ สคบ./สสข./ศวพ.	ภายใน 3 วันเมื่อ พบโรคระบาด จนกว่าโรคสงบ	ทุกครั้งเมื่อมี โรคระบาด ทุกครั้งเมื่อมี โรคระบาด	แบบรายงาน กคร. 6 e-smart Surveillance, อีเมลล์ และข้อมูลระบบ e- Movement รายงานการประชุม และ บันทึกข้อความ
ประชาสัมพันธ์และ เตือนภัย	1. ประชาสัมพันธ์ 1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ - แผ่นพับ - สติกเกอร์ 1.2 กลุ่ม LINE	จ้างเหมาบริการฯ/ ปศอ./ปศจ./สคบ.	ต.ค.69-ก.ย.70	เกษตรกร ในพื้นที่เสี่ยง	แบบรายงาน ประจำเดือน แผนงาน ประชาสัมพันธ์

กิจกรรม	รายละเอียดการดำเนินงาน	หน่วยงาน ดำเนินการ	ระยะเวลา	เป้าหมาย	การรายงาน
	1.3 สื่อออนไลน์ 1.4 วิทย์/โทรทัศน์ 2. จัดระบบเตือนภัย กำหนดช่วงเวลาที่ต้องแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรระมัดระวัง การเกิดโรคระบาด เช่น ช่วงเปลี่ยนฤดูกาลหรือในภาวะเกิดโรค ระบาด เป็นต้น	สคบ./ปศข./ ปศจ.	ตามช่วงเวลาที่ต้อง แจ้งเตือนภัย	ตามพื้นที่หรือความ เสี่ยงที่เกิดขึ้นในแต่ละ ปี	เอกสารเตือนภัย